

**TÜRK TİCARET KANUNUNUN BAZI MADDELERİNİN  
DEĞİŞTİRİLMESİ HAKKINDA KANUN**

*(Resmi Gazete ile yayımı: 28.4.2004 Sayı: 25446)*

**Kanun No**  
**5136**

**Kabul Tarihi**  
**20.4.2004**

**MADDE 1.-** 29.6.1956 tarihli ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 4 üncü maddesine aşağıdaki fıkra son fıkra olarak eklenmiştir.

İş durumunun gerekli kıldığı yerlerde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun olumlu görüşü ile Adalet Bakanlığınca, bu Kanunun Dördüncü Kitabında yer alan deniz ticaretine ilişkin ihtilaflara bakmak ve asliye derecesinde olmak üzere Denizcilik İhtisas Mahkemeleri kurulur. Bu mahkemelerin yargı çevresi Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından belirlenir.

**MADDE 2.** 6762 sayılı Kanunun 823 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 823. - Her Türk gemisi Türk Bayrağı çeker.

Yalnız Türk vatandaşlarının malı olan gemi Türk gemisidir.

Birlikte mülkiyet esaslarına göre birden fazla kişilere ait olan gemiler, pay çoğunluğunun Türk vatandaşlarına ait olması şartıyla Türk gemisi sayılırlar.

Türk kanunları uyarınca kurulup da;

1. Tüzel kişiliği haiz olan teşekkül, müessese, dernek ve vakıfların malı olan gemiler idare organını teşkil eden kişilerin çoğunluğu Türk vatandaşı olmak,

2. Türk ticaret şirketlerinin malı olan gemiler, şirketi idare ve temsil etmeye yetkili ortakların çoğunluğu Türk vatandaşı olmak ve şirket sözleşmesine göre oy çoğunluğu Türk ortaklarda bulunmak, anonim ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerde ayrıca payların çoğunluğunun nama yazılı ve bir başkasına devri şirket yönetim kurulunun iznine bağlı bulunmak,

Şartıyla Türk gemisi sayılırlar.

Türk ticaret siciline tescil edilen donatma iştiraklerinin malı olan gemiler; paylarının yarısından fazlası Türklere ait ve iştiraki idare ve temsil etmeye yetkili müşterek donatanların çoğunluğu Türk vatandaşı olmak kaydıyla Türk gemisi sayılırlar.

**MADDE 3.** - 6762 sayılı Kanunun 824 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 824. - Bir Türk gemisi, 823 üncü maddede yazılı niteliklere sahip olmayan kişilere en az bir yıl süreyle kendi namına işletilmek üzere bırakılmış olursa malikin talebi üzerine Denizcilik Müsteşarlığı en çok iki yıl süreyle geminin yabancı bayrak çekmesine o memleket kanunları müsait olmak kaydıyla izin verebilir. Bu izin bitmedikçe veya kanunî sebeplerle geri alınmadıkça gemi Türk Bayrağı çekemez.

Türk gemisi olmayan bir gemi, 823 üncü maddede yazılı niteliklere sahip olan kişilere en az bir yıl süreyle kendi namına işletilmek üzere bırakılmış olursa malikin muvafakatı alınmış olmak, Türk mevzuatının kaptan ve gemi zabıtları hakkındaki hükümlerine riayet olunmak, yabancı kanunda da bunu engelleyen bir hüküm bulunmamak şartıyla Denizcilik Müsteşarlığı geminin bırakma süresince Türk Bayrağı çekmesine izin verebilir. Şu kadar ki; izin alan kişi her iki yılda bir izin için gerekli şartların mevcudiyetini sürdürdüğünü ispatlamakla yükümlüdür.

Bu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen gemiler, Denizcilik Müsteşarlığınca tutulacak hususi bir sicile kaydolunur.

**MADDE 4.** - 6762 sayılı Kanunun 851 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Gemi, kurtarılamayacak şekilde batır veya tamir kabul etmez hale gelir yahut yurt dışında cebri icra yolu ile bir yabancıya satılarak veya başka bir surette Türk Bayrağı çekme hakkını zayi ederse, talep üzerine sicilden kaydı terkin olunur.

**MADDE 5.** - 6762 sayılı Kanunun 939 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 939. - Yabancı para üzerinden gemi ipoteği tesis olunabilir. Ancak, aynı derecede birden fazla para türü kullanılarak gemi ipoteği tesis edilemez. Yabancı veya Türk parası karşılıklarının hesabında, hesap günündeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının döviz alış kuru esas alınır.

**MADDE 6.**- 6762 sayılı Kanunun 1245 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Geminin;

1. Yurt içinde cebri icra yoluyla,
2. Türkiye genelinde tirajı en yüksek beş gazete arasından iki ayrı gazetede üç gün ara ile iki kez ilânen tebligat yapılmak suretiyle gemi alacaklılarının satıştan haberdar edilmeleri kaydıyla yurt dışında cebri icra yoluyla,
3. Kaptan tarafından 990 inci madde hükmü gereğince kanunî yetkisine dayanarak zorunlu hallerde,

5136

20.4.2004

Satılması durumunda gemi alacaklılarının gemi üzerindeki rehin hakları kalkar. Satış bedeli alıcı tarafından henüz ödenmediği veya kaptanın yahut acentenin elinde bulunduğu müddetçe gemi alacaklıları için gemi yerine geçer.

**MADDE 7.** - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

**MADDE 8.** - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

## BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

### Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
42	58	321
37	38	12
38	42	79:80, 539:562

I- Gerekçeli 320 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 42 nci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II- Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tali Bayındırlık, Esas Dışişleri Komisyonları görüşmüştür.

III- Esas No. : 1/382